

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. május 14

109 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felolvasó szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az ország iparosítása.

Gróf Serényinek megbocsáthatjuk, hogy mint földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaság istápolását előbb valónak tartja az iparfejlesztésnél, hiszen elhihetjük neki, hogy nemcsak mint reszortminiszter, hanem mint magánember is azt a meggyőződést vallja, hogy viruló mezőgazdaság legbiztosabb alapja az ország ipari fellendülésének.

Van már néhány milliós tőkével dolgozó gyárunk, melynek jó néhány részvénytársaság lévén, bárki betekintést nyerhet a költségrovancs nevezetű kiadási rovatukba.

Ebben a költségrovatban évi fél millió koronától másfél millió koronáig terjedő kiadást találunk különböző anyagokra, mely összeg kisebb része esik fűtési célokra, nagyobb része azonban fél és egész gyártmányokra. Egy 2—2 millió koronát képviselő gyártelep öt-tízszerte ily értékű gyártmányt termel évenként és úgy a gyártmány előállításánál, mint magánál az üzemenél szüntelenül föl- és elhasznál — elkoptat fél és egész gyártmányokat, az ipari termékek egész sorozatát, évi fél, egészen egy millió koronáig terjedő értékben.

Ha ezzel szembeállítjuk egy ezerholdas — csak nem akkora értéket képviselő — birtok ipari szükségletét, úgy a legjobb esetben a fenti összeg egy huszadrészt kapjuk. A 2—3 milliós birtok tehát, mint időszakos termelő, nem csupán a termelés terén törpül el a gyári termelő mellett, hanem mint az ipartermékek vevője, nem is jöhet számba a gyáros nagyarányú szükséglete mellett.

Egy gyár tehát husszor annyi iparterméket vesz, mint egy ugyanoly értékű birtoktest és így eldöntöttnek vesszük ama kérdést, hogy a mezőgazdaságnál vagy magánál az iparnál kell-e keresnünk a modern ipari termelés létalapját. Az iparnak főpiaca és fővásárlója az ipar. Ott, ahol már van ipar és pedig modern gyári ipar, ez szükségleténél fogva szükségszerűen teremti meg a gyártelepeket és létalapot ad az ipari termelés egész hosszú sorozatának, ami viszont a maga részéről megint fejlesztőleg hat további ipari alapításokra.

Ipar, tehát csak iparral lehet fejleszteni. A mezőgazdaságból nem fejlenek ipari gócpontok, a mezőgazdaság el sem bírja őket tartani. Mezőgazdaság tehát nem szül ipart, de az ipar jelenléte magas színvonalra emeli a mezőgazdaságot, nagy idő és térbeli távolságok áthidalására nem alkalmas, de jövedelmes cikkek teremtésére teszi képessé, a mint ezt nyugoti szomszédjainknál láthatjuk.

Az ipar egyetlen támasza a bányászatnak, kohászatnak, az igazi modern hatalmat jelentő egész műszaki életnek; az ipar a maga egyen-

letes szállításaival a fő táplálója a forgalmi vonalaknak.

Ipari központok emberfogadási képessége óriási; a milliók Amerika ipari központjaiba és nem a mezőgazdasági célokra alkalmas sikkjaira tolongnak, a magyar sikkágról kivándorol a nép, holott mezőgazdasági tényezők alkotják és formálják a megélhetés kereteit. Az ipar adja a hatalmas kérdésekhez az eszközöket és szükség esetén a tökéletes fegyvert is; az ipar szoktatja egyútté a barátságtalan pusztalaktól, nevelé értékes, keresni és adózni bír, más életét, vagyonát és meggyőződését tisztelni tudó munkás polgárrá. Már pedig a mai jóléti állam végső és bevalott célja ez.

Az ezerholdak csak úgy szaporíthatók, ha mástól vesszük el, gyárak csaknem korlátlanul emelhetők. A mezőgazdaság jövedelmét sorozatos esztendőök elemi csapásai pusztíthatják, gyártási válságok, rövid időn belül szűnnek és ember számításal orvosolhatók.

Ipari élet megteremtése azonban az ország területéhez és lakosság-számához viszonyított bizonyos minimális számú gyár minden áron való föllállítását teszi szükségessé és pedig oly nagy alapon szervezett gyárat, mely tökéletes koncentrációval és modern felszereléssel, a már amortizált de nem minden részben modernizált osztrák gyáriparral fölvehesse a versenyt.

De ezeknél az első sorozatos alapításoknál legyünk tekintettel arra, hogy ez az ország számára és pedig a mi országunk számára rakjuk le a fundamentumot, oly életbevágó, fontos munkáról van szó, hol hallgatnia kell az érdeknek, a protekciónak, hol egyetlen filitérnek sem szabad elpocsékolódnia, hol viszont óriási összegek gyors és okos fölhasználásától sem szabad visszariadnunk, hogy megkös-szük a kivándorlást és az itthon maradtak és itthon tartottak kenyérkereső eszközt adhas-sunk a kezébe.

Mindazok, kik ezt a kérdést a maga számtalan érdekes vonatkozásával és életbevágó fontosságával viszik a köztudatba, a közvélemény kioktatásával talán mégis csak siettetik a dolgos, iparos Magyarország szervezését.

A gondatlanság halottja.

Az Államvasutaknak a Piazza Zichy melletti új raktárépületében ma délelőtt halálos szerencsétlenség történt. A raktár minden részében lázasan dolgoznak a munkások, hogy az épületet mielőbb át lehessen adni rendeltetésének. A kömüves, asztalos s más munkálatokkal egyidőben folytatják a telefonhuzalok felerősítését is. Délelőtt tizenegy óra felé a posta műszaki osztályának két kiküldöttje a raktár tizenhármas számú osztályában dolgozott, ahol a Kőbányai Polgári Söröző fumei telepének vasuti irodáját helyezik el. A halálos szeren-

csétlenség az ominozus számú osztály első emeleti részének első szobájában történt. Sauer József nagykanizsai illetőségű husz év körüli postai alkalmazott épen a nagy terem átjáró ajtaja felett akarta a telefon drótokat a falra erősíteni, amikor a baj megtörtént. Az átjáró ajtótól mintegy egy méter távolságra ugyanis körülbelül két négyzetméternyi lyuk tátong, amelyen át a földszinti raktár s az emeleti irodahelyiség fog közlekedni. A műszaki kiküldött létráját a nagy lyuk s az ajtó között támasztotta a falnak, majd amikor a drót rögzítését befejezte, le akart jönni a létráról. A léta alsó foka s a tátongó lyuk között azonban arlig volt husz-harminc centiméternyi hely. Így történhetett meg, hogy a szerencsétlen fiatal ember, amikor náttal a lyuk felé az utolsó lépcsőről is leszállott, eltévesztette a lépést s a lábával nem a padlóra, hanem a lyukba lépett. Sauer József tehát elvesztve az egyensúlyát, a padlókötésnél használt vastag drótok kiálló végei között a mintegy öt méter melyen fekvő raktárba zuhant, ahol az iszonyu ütődéstől holtan terült el a padló kövezetén. A tompa zuhanás hangjára figyelmessé lettek az ott dolgozó munkások, akik eleinte vízzel akarták fellocsolni a jobb arcára esett s elájultnak vélt szerelőt, majd amikor látták, hogy a szerencsétlen ember már meghalt, gyaluforgácsot hordtak össze s arra fektették.

Időközben értesítették a szerencsétlenségről a munkavezetőt, aki a mentőknek s a rendőrséghez telefonált. Csakhamar a helyszínre érkezett Jellouschegg dr. rendőrségi orvos, a mentők vezetője s Pecénich inspekciós rendőrtiszt. A hatósági kiküldöttek azonban már csak a beállott halált állapíthatták meg, mire intézkedtek a holttestnek a temető halottas házába való elszállításáról. A munkások mely megilletődéssel tárgyalták a szerencsétlenség részleteit s még déli szünetközben is, amikor munkatársunk a raktárban járt, elkeseredett hangon panaszták, hogy milyen olcsó a munkás élete. Hangoztatták, hogy noha az emeleti részen a munkások gyors egymásutánban közlekednek s hasonló szerencsétlenség fenyegeti állandóan valamennyiüket, a munkavezetőség mégsem gondolt eddig sem a lyuk befödésére, sem korlát felállítására. A hatóság kiküldöttjei jegyzőkönyvet vettek fel a szerencsétlenségről, amelyet az ügyészséghez terjesztenek be. Kíváncsú volna, ha az ügyészség helyszíni szemle után győződne meg arról a vétkes könnyelműségről, amely ma egy fiatal ember életét követelte.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Festetich Andor gróf, a vidéki színészet országos felügyelője ma délelőtt hivatalos kúrútyja közben Fiuméba érkezett. Festetich gróf a délelőtt folyamán meglátogatta Wickenburg István gróf kamarás, kormányzóhelyettes, majd a Fenice-színházba ment, ahol Balla szinigazgatóval értekezett, mely alkalommal szóba került a társulat trieszti kirándulása is.

— A szinügyi bizottság ülése. A Szinpartoló Egyesület intéző bizottsága és a szinügyi választmánya tegnap csütörtökön délután

tartotta meg szokásos heti gyűlését Fest Aladár királyi tanácsos elnöklésével. Patek dr. színházi titkár bejelentette a jövő heti műsort, mely hétfő délutántól kezdve a következő lesz: Sasfiók, hétfőn este Pont Biquet család, kedden Hét Schlézinger, (Cseh Iván jutalemjátéka), szerdán Luxemburg grófia, csütörtökön Királyfogás. (Haller Irma jutalemjátéka), pénteken Casanova, szombaton Nebántsvirág, vasárnap délután Egy katona története, este Gyerekasszony. A műsor tudomásul vétele után megbeszélést a jövő évadra szóló bérletgyűjtés megindításának módjait valamint a szezon végén tartandó közgyűlés előkészületeit.

— Változás a bérmlás sorrendjében.

A pünkösdi bérmlás sorrendje, minthogy Vucich Rókus püspöknek kedden meg kell jelennie Bécsben Granito di Belmonte hercegnél kihallgatáson, változást szenvedett. Az új megállapodás szerint a bérmlás szertartását csak pünkösdi első és második napján tartják meg. A bérmlás sorrendje a következő lesz: Pünkösdi első napján a reggeli öt és hat órai mise után fél nyolc órakor lesz az ünnepi nagymise, amelyet Vucich Rókus püspök pontifikál. Nagy mise után veszi kezdetét a bérmlás, amelyet mindaddig folytatnak, amíg csak a bérmlás felvételére jelentkeznek. Hétfőn reggel a félnyolc órai mise után kilenc órakor kezdik meg a bérmlást, amely délelőtt tizenegy óráig fog tartani.

— **A rizsgyár osztaléka.** A fiumei első magyar rizshántoló és rizskeményítő gyár Rt. igazgatósága a közgyűlésnek 170 K = 17% osztalék fizetését javasolja az előző évi 150 koronával szemben.

— **Theodor és társa.** A lányoknak nem való vigjáték előadásokkal folyton telt házat csinál a mayyar színtársulat, amely ezalatt a cégér alatt sokszor szemérmesebb darabot hoz színre, mint amilyen a mostani operettek átlaga. A szórakozni vágyó közönség szorgalmas látogatói ezeknek a pompásnál-pompásabb bohózatoknak, amelyek majdnem agyonnevették a publikumot. Ilyen darabot játszottak tegnap is. „Theodor és társa” tele van a legképrázatosabb szellemességekkel és a szerzők: Nancey és Armont a szellemcsirkefogóskodás minden eszközét felhasználják arra, hogy kacagató helyzetekkel tömjék tele pompás színjátékukat. A leghálásabb szerepet, Clodomirt, amely mellett a többi egészen eltörlül, Cseh Iván játszotta. Valóságos Fregoli munkát kell végeznie, mert rendőr, inas, tüzoltó meg vénasszony képében csikarja ki a tapsokat. Mesés játéka nagyban hozzájárult az előadás értékének az emeléséhez, Takács Mariska (Adrienne) most is elsőrendű volt és nyílt színen való vetkezései díszkrétek voltak, mint ennek az izléses művésznőnek minden mozdulata. Szentgyörgyi Márta ennivalóan édes volt egy buta kis lány (Loulon) szerepében. Fourette Arcase szenátort Farkas Béla, Theodort Zátony Kálmán, Chenerolt, a felszarvazott férjet Bércy Gyula játszotta elismerésre érdemes művészettel. Malvoisier szerepében pedig Balla Kálmán ragadtatta el a közönséget.

— **A rendőrök új egyenruhája.** A városi tanács mint ismeretes, elhatározta, hogy a rendőröket új egyenruhával látja el. Az új egyenruha mintáját a tanács a szegényház tanonciskolájában rendelte meg, amely ma

egy rendőrelőőr s egy rendőri ruhát küldött a rendőrségre. Az új egyenruha modellt Muja rendőrelőőr s Kosuljánovich rendőrlőtték fel s úgy mutatták be az új egyenruhát Vio Ferenc dr. podesztának és Dardi Vazul tanácsvezetőnek. Az új egyenruha jór formán csak annyiban különbözik a jelenlegitől, hogy a számot a rendőrök a fiumei szintű karszalagon viselik, a bluzon felül pedig revolverövet hordanak s a rangot csillagokkal fejezik ki. A modellt azonban a tanács még nem fogadta el.

— **Színházi hírek.** A színházi iroda közli: Ma, pénteken nagy kabaréval egybekötte mutatják be a „Hét Schlézinger” című kacagató bohózatját.

Holnap szombaton kezd meg három estére terjedő vendégjátékát Ujházi Ede a budapesti Nemzeti Színház világhírű művésze, egyik leghíresebb alakításában, a „Constantin abbé” című játék cimszerepében.

Vasárnap a „Sári bíró” című parasztvígjáték újdonságban és hétfőn a „Pont Biquet család” című francia vígjátékban folytatja vendégfellépéseit a „Mester”.

Kedden megismétlik a „Hét Schlézinger” című bohózatját előadását teljesen új kabaremmal.

— Fiumei hegedűművész jubileuma.

Pécskai Lajos a fiatal fiumei hegedűművész az idén ünnepli meg első fellépésének huszötödik évfordulóját. Pécskai még ötödik életévét sem töltötte be, amikor már 1885-ben a fiumei Circolo Tháliában parányi játékegységben előadott zeneszámaival ejtette bámulatba hallgatóit. A következő évben a Teatro Feniceben rendezett jótékony célú hangversenyen dirigált, majd hazai és külföldi sikeres művészi körutra indult. 1892 és 1893-ban az olasz udvar előtt is játszott nagy elismerést aratva, majd Franciaországban és Svájcban rendezett művészi körutat. Pécskai jelenleg Londonban időzik, ahol az angol arisztokrácia a Westminster palotában rendez a tiszteletére jubileumi zeneestét.

— **Halálos szerencsétlenség a tengeren.** A révhivatalnak bejelentették tegnap, hogy tegnapelőtt a Zengg mellett Sveti Juraj mellett a tengeren halálos szerencsétlenség történt. Tegnapelőtt reggel öt órakor ugyanis egy halászbárka Zenggből Sveti Juraj felé indult. A bárkában hárman ültek és pedig Popovics József sveti juraji illetőségű volt halászbárka tulajdonos, Gertin Lajos fiatalember és Jhoa Dániel zenggi illetőségű halász.

Mikor a bárka már Sv. Juraj közelében járt, a tengeren hirtelen vihar támadt. A három férfi eleinte erősen küzdött a tenger hatalmas hullámaival, később azonban egy nagy hullám felfordította a vitorlást. Az öreg Popovics és Gertin a vízbefulltak, míg Jóhának sikerült a csónakban megfogódnia és bevárni a sv. Jurajból érkezett segílyt. A két vízbefut nyomtalanul eltűnt. A szerencsétlenség nagy izgalmat keltett a közeli helységekben.

— **Elhunyt színész.** Pápay Lajos, a nagyváradi színház fiatal bonvivántja a volszkai kórházban meghalt. Az alig huszonöt éves ember a tavasszal tüdőgyulladásban megbetegedett és orvosai tanácsára Cirkvenicába utazott. Allapota a napokban oly rosszra fordult, hogy beszállították a volszkai kórházba, ahol szerdán elhunyt.

— **Eltűnt intézmények.** A „P. H.” írja: Idestova elmúlt két esztendeje, hogy két fontos

és mint annak idején félhivatalosan jelentették, „korszakalkotó intézmény” létesült, melyek mindegyike azt célozta, hogy az állam szegény kivándorló véreink hóna alá nyuljon, — ez utóbbi frázis természetesen szintén félhivatalos kifejezés volt. E két intézmény: a visszavándorlók részére alkotott m. kir. fiumei munkaközvetítő és a kivándorlási törvény által szervezett kivándorlási tanács.

Az előbbi intézményről annyit tudunk, hogy egy fiumei elegáns kis szálloda második emeletének szalonnal ellátott garçon lakásában volt és vezetésére igen előkelő uri embereket küldtek le. Hogy közvetített-e egyáltalán egyetlen munkást, azt nem lehet tudni, mert annak idején félhivatalosan az mondták, hogy ez olyan munkaközvetítő, mely nem közvetít munkát, csupán a „munkaalmakra hívja fel visszavándorlóit véreinket.” A kivándorlási tanácsról ellenben a törvény intézkedik és azt mondja, hogy minden, a kivándorlást illető esetben a kormány véleményezést végeztet hozzá fordul. E tanácsba sok mindenféle érdekelttség delegál tagokat, sőt törvény szerint a miniszter meg egy „író” is küld bele. A törvényalkotás idején ugyanis volt egy uri ember, aki addig tanulmányozta a kivándorlást, míg sikerült neki meginterviewolni e tárgyban „ugy Pierpont, mint Morgan” amerikai milliárdosokat. Mellékes, hogy e két név egy és ugyanazon ember vezeték- és keresztnéve, — de a szenzációs interview után indítva érezte magát a kormány, hogy az illető ur részére külön helyet tartson fenn a tanácsban. Ez pedig nem ötlet, hanem komikus igazság.

Ezek után előveszi az ember a hivatalos sematizmust és megkeresi, hogy hol van az a két intézmény, kik vezetik, hol a helységük, egyáltalán hol lehet a nyomukat megtalálni. Hogy az előbbi megszűnt — érthető bár ha olyan „korszakalkotó” volt, hogyan lehetett elmúlása olyan hangtalan? S a kivándorlási tanács? Azt szokták mondani ilyenkor, hogy „közbejöttek az áldatlan politikai viszonyok, az osztrák féltékenység és királyunk agg kora.”

Már láttunk két ilyen agyonfelejtett intézményt, melyek belehaltak a félhivatalos cáfolatokba. Az egyik a fiumei határrendőrség. 1907. év tavaszán még a belügyminiszter cáfolata csapott le arra a gyanúsításra, hogy nem állítja fel a határrendőrséget, sőt egy kormánylap egyenesen gróf Nákó érdemének tulajdonította felállítását. Ellenben 1909. őszén egy határrendőrségi kommuniqué sneidigül kikérte, hogy tájékoztatlan emberek avtkozzanak a dologba, mert a fiumei határrendőrség eszméje kizárólag a „Kristóffy műve”. Hogy véletlenül Széll Dálmán idejében alkották a törvényt — szintén mellékes. Ellenben pár napja a fiumei képviselő nyíltan beismerte, hogy az és gróf Nákó közbenjárására temették el a fiumei határrendőrséget. És ugyanígy aludt el a munkásbiztosítási törvény is.

Ezekből a példákban is látnivaló, hogy Magyarországon minden új dolog három periódusból áll: az új intézmény harsány bejelentése, az intézmény elpaktálása és az elkövetett hibák harcias lecáfólosa. A negyedik periódus néhai Tóth Béla híres szállóigéjének, a dinnyének dolga, mely tudvalevőleg hallgat a füben.

— **Tengeri kirándulás Arbeba.** A Magyar-Horvát Tengerhajózási társaság tudomásul adja, hogy hétfőn f. hó 16-án, pünkösdi másodnapján — kedvező idő esetén — a „Tátra” gyorsgőzessel kirándulást rendez Arbeba.

Gümőkör,

köhögés,
szamárköhögés,
influenza

csatlakozva az orvosok
csak

SIROLIN
„Roche“-t
rendeljenek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenvednek.
2. Mindasok, kik ártó gégehurutban szenvednek.
3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrofulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatarusos gyermekeknek fontos szerepe a Sirolin „Roche”.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak az eredeti csomagolásban Sirolin „Roche”-t kaphatunk, minden utasításot vagy pótkészítményt kérünk a leghatározottabban visszautasítani.

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Basel (Svájc), Grenzach (Baden).

Indulás Fiuméből reggel 8.15-kor, viszsza-jövet Ardeból délután 3 órakor. Menetár oda- és visszautazásra 10 korona személyenként.

— **Klotild főhercegnő Fiumében.** Klotild főhercegnő az Ungaro-Croata „Vilám” gőzössel tegnap este Anconán át olaszországi utjáról Fiuméba érkezett.

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** Az 1911. évi országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékével, amely a várositanács május 5-től 25-éig a városházán közszemlére kifüggesztett, május 15-éig lehet még fellebbezni. A választási lajstrom délelőtt 8-tól 12-ig és délután 3-tól hat óráig tekinthető meg a városháza második emeletén lévő segédhivatalban. Az esetleges felszólamlásokat a magisztrátus útján a központi választmányhoz kell vasárnapig, ehó 15-éig felterjeszteni. A felszólamlásokra vonatkozó észrevételeket pedig május 16-ától 25-éig lehet benyújtani a központi választmányhoz szintén a városi tanács útján.

Távirat ◀ Telefon

Tisza kortesutja.

MAGYARKANIZSA, máj. 13. Tallián Vilmos munkapárti képviselőjelölt május tizenötödikén mondja el Magyarokanizsán programbeszédét. A képviselőjelölt támogatására Tisza István gróf a kerületbe érkezik, ahol beszédet is fog mondani.

Munkapárti kortesból nemzetiségi képviselőjelölt.

KARÁNSEBES, máj. 13. Jonescu Miklós karánsebesi ügyvéd eddig leglelkesebb híve volt Burdia Szilárd munkapárti képviselőjelöltnek. Jonescu most hirtelen elhagyta Burdiát s tulzó nemzetiségi programmal a száskabányai választókerületben lépett fel képviselőjelöltnek.

Megköszönt államtitkári kinevezés.

BUDAPEST, máj. 13. Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár ma kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek államtitkári kinevezését köszönte meg.

A veszprémi püspök Khuennál.

BUDAPEST, máj. 13. A miniszterelnöki palotában ma délelőtt Hornig Károly báró veszprémi püspök kereste fel a miniszterelnököt. Hédeváry hosszasan tanácskozott a püspökkel.

Az Egyetem emlékűnepe.

BUDAPEST, máj. 13. Hagyományos kegyelettel ünnepelték meg ma a budapesti Tudomány Egyetem Mária Terézia nevéhez fűződő újjászervezésének százharminc éves évfordulóját. Az emlékűnnep ma délelőtt tíz órakor ünnepi misével kezdődött, mely után a felloboogozott egyetemi épület anéljában gyűlt össze az egyetemi ifjuság és az ünneplő község. Az aulában Sággy Gyula tudomány egyetemi rektor mondott beszédet, amelyben a nap jelentőségét fejtegette. Ezután kiosztották az ilyenkor szokásos jutalmakat.

Megcáfolt hagyatéki lopás.

BUDAPEST, máj. 13. A főkapitányság sájtóirodájá ma hivatalos jelentést adott ki, mely szerint egyes lapoknak az a hire, mint-ha Bulyovszky Gyuláné hagyatékát meglop-ták volna, nem felel meg a valóságnak. Tör-tént ugyan feljelentés s az ügyészség rende-letére vizsgálatot is indítottak, azonban meg-állapítható volt, hogy a hagyatékából sem ér-tékpapír, sem pénz, sem takarékpénztár

könyv nem hiányzik. A lopásra vonatkozólag tehát semmiféle bizonyíték sem merült fel.

Letartóztatott szélhámos.

BUDAPEST, máj. 13. A budapesti rend-őrség ma délben vakmerő szélhámost leplezett és tartóztatott le. Rosenberg Miksa lodzi orosz-országi illetőségű egyén ugyanis hosszabb idő-vel eze őt felkereste Vámbéry Ármin egyetemi tanárt, akinek elpanaszolta, hogy Lodzban hir-lapíró volt és forradalmi magatartása és hirlapi cikkei miatt üldöztetésnek volt kitéve. Elmon-dotta még, hogy Oroszországból menekülni volt kénytelen s most Amerikába akar kiván-dorolni, azonban nincsen pénze. Vámbéry megszánta Rosenberget s ajánló levelet adott neki, amellyel a kalandor több ezer koronát gyűjtött össze. A rendőrség azonban megállá-pította, hogy Rosenberg sohasem volt újság-író, hanem mindenütt szélhámoskodott s csalá-sokat követett el, mire letartóztaták.

A király boszniai fogadtatása.

SZERAJEVÓ, máj. 13. A városi tanács mai rendkívüli ülésén véglegesen megállá-pították a király ünnepies fogadtatásának rész-leit. A király fogadtatásának költségeire 100.000 koronát szavaztak meg.

Nagy bányaszerencsétlenség.

MANCHESTER, máj. 13. Withehaven egyik szénbányájában tegnap este robbanás történt. A robbanás pillanatában százharminc-hat bányász volt a bányában. Az egész éjje-len át folytatott mentési munkálatok ellenére eddig négy munkást sikerült megmenteni. Ma reggel számos holttestet is kihuztak az égő bányából. Attól félnek, hogy a bányába szorult embereket nem tudják megmenteni, mivel a tárnák nagyon mélyen fékűsnek a föld alatt.

Nyilt-tér*).

M. kir. tengerészeti hatóság.

2347—1910. szám.

Versenytagyalási hirdetmény.

A Mária Terézia mólón létesítendő daru-vágány céljaira szükséges fedőkőemelési és kapcsolatos munkálatokra a m. kir. tengerészeti hatóság 1910. évi május hó 21-én déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenytagyalást tart.

A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati költségvetéssel együtt „Ajánlat a Mária Te-rezia mólón végzendő fedőkőemelési mun-kálatokra” jelzettel ellátott lepecsételt, sértet-len borítékban és ivenkint egy koronás bélyeg-gel ellátva a kitűzött napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyujtan-dók be; későbbben beérkezett ajánlatok figye-lembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5 száza-lékának megfelelő bánatpénznek valamely álla-mi adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban levő munkára vonatkozó tervek, a kötetendő szerződés mintájára és ennek kiegé-sztő részét képező általános és részletes felté-telek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati költségvetési minta a hatóság segédhivatalánál 1 korona 20 fillérért vagy megfelelő értékű levélbélyegke beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi április hó.

A m. kir.
Tengerészeti Hatóság.

* E rovatban közöltékért a beküldő felelős (A szerk.)

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaié palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vil-lanyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Tulhalmozott = = raktár miatt

a két helyiségembe (Corso Maraz ház és via Lido 1) levő

= összes cipő és bazar-árukat =

= = = meglepő olcsó áron = = =

adom el. Nagyobb mennyiségű különféle maradványok is érkeztek. Mindenki használja ki a ritka alkalmat szükségletének fede-

zésére.

Kivaló tisztelettel N. WALDMANN.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszeranyagok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —

Kifogástalan magyar s bécsi konyha.

Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére

Elsőrendű cseh különlegesség a világhírű
MARŠNER-féle pezsgő limonádé-bonbon
(málna-, citrom-, eper-, cseresznye- és waldmeister-iz)
Külön alkoholfmentes népi lat
készítésére a legalkalmasabb.

CSAK EZEN VÉD-
JEGYGYEL YALÓDI

Mindenütt kapható, hol ezen védjeggyel ellátott
lalragasok vannak. Minden egyes bonbon is el van
látva ezen védjeggyel. Evi fogyasztás 60 millió darab.
Lu-Sin szájszagosító-bonbon. - Klairon a világ leg-
finomabb csemegéje. - Bonchées à la Reine, Pep-
permint-Lozen-Ges. s mindennemű tej- és főző-cso-
koládét szállít az

Első cseh keleti cukor- és csokoládé-gyár
Königl. Weinbergenben, azelőtt

A. MARŠNER.

Főraktár Bécsben: Katz József, VI., Theobaldgasse 4.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4. a legjobb és legolcsóbb bevá-
sárlási forrás. Nagy választék
mindennemű cipőkben harisnyák szalmakalapok fehérnemű utazási cikkek
konyhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoscsik, Játekkártya elárúsítás.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
jutalékkal felvételnek

„A TENGERPART“ kiadóhiva-
talában Vicolo dell' Ospedale,
Wurzer-ház.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF**
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:

ifju **BUDAI KÁROLY**

„MERCUR“

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

☛ Telefon sz. 9-32. ☛

Tulajdonos: **CHILKO JÓZSEF**

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas söresarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporetto állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében.

Az egész házat magába foglaló, e célra épült

elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű

tetőterasszal. - Kiváló fagyaltok és frissítő

italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyel-

ven. - Mérsékelt árak. :-

:: Az idegenek találkozó helye. ::

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik-
és üvegtárgyak óriási raktára.

Szabad
megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar
ügyezető.

MIRKOVICH M. nagy butorraktára, saját kárpitos-műhelyvel
Via Porto I-3-5 sz. : FIUME : Via San Vito 4-5 sz.

Nagy raktár Susák-Pecsinén.

Mindazon vevőknek, akik butorokat és kárpitos munkát akarnak vásárolni,
mától fogva nagy árleszállítást adok. Elsőrendű szekrények 1 ajtóval, fiókkal azelőtt
44, most 36 kor. Ugyanaz két ajtos, fiókos azelőtt 54, most 46 kor. Matrac ten-
geri fűvel 1 személy részére 13, most 11 kor. Ruganyos ágycsész 1 személy
részére 18, most 14 kor. Ugyanaz két személy részére 28, most 20 kor. Ágyak
15, 18, 20, 24, 32 stb. koronáért.

Házassulandók, valamint villák és szállók részére nagy választék öt százalék
engedménnyel.

Vajda János

uri és női szabó
:-: Fiume :-: Corso :-:

Figyelmébe ajánlja a
n. é. közönségnek
ujjonan érkezett női
és uri szövet-ujdon-
ságait. ::

Kitűnő szabás!

!! Elsőrendű fővárosi munkások !!

Mérsékelt árak!

Hotel penzió JOLANDA
VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló a RIVA degli
SCHIAYONI, 1 percz a MÁRK-tértől.

Modern kényelem. - - - Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. - - Szobák 3 lírától feljebb.

:-: Penzió 8 lírától feljebb. :-: :-:

AURORA kávéház

Velence Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, cso-
koládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kitűnő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolság a
Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.

LUSSINGRANDE

PENZIÓVILLA PUNTA

Egész éven át nyitva. - Saját
tengeri fürdő. - Modern kénye-
lem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

VILLA BÉKELAK

Lussingrande

Gyönyörű napos fekvés, szél-
mentes, télen is zöld kertek között.
Kényelmes szobák délre, tengeri
kilátással és erkéllyel is, parkettel
majolikakályhával s dupla abla-
kokkal.

Modern
hálószobák és
ebédlő divánok

eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26